

Särskild sammanställning enligt Miljöbalken

För detaljplan för del av fastigheterna Akalla 4:1 och Akalla 4:3, begravningsplats i Järva friområde i stadsdelen Akalla, Dp 2006-16107

Enligt 6 kap 11 § Miljöbalken framgår att när en kommun upprättar eller ändrar en plan skall en miljöbedömning göras om dess genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planen så att en hållbar utveckling främjas. Till detaljplanen för del av Akalla 4:1 och 4:3 har en miljökonsekvensbeskrivning (nedan kallad MKB) upprättats.

Efter att planen antagits skall en särskild sammanställning redovisa:

- hur miljöaspekter har integrerats i planen
- hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter på denna från samrådet har beaktats
- skälen till att planen antagits i stället för de alternativ som övervägts
- de åtgärder som avses vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som planen medför

Hur miljöaspekter har integrerats i planen

Behovsbedömning och samråd om behovsbedömning
I samband med att arbetet med detaljplanen startade inhämtades underlag för behovsbedömning från miljöförvaltningen, stadsmuseet och brandförsvaret. Detta utgjorde underlag till en översiktlig miljökonsekvensbeskrivning som upprättades till programsamrådet, vilken samtidigt utgjorde ett förslag till avgränsning av miljökonsekvensbeskrivning till detaljplanen. Programsamrådet utgjorde därmed ett samråd om förslaget till avgränsning.

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

Miljökonsekvensbeskrivning

För följande aspekter bedömdes att detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan:

- kulturmiljö
- naturmiljö
- landskapsbild
- rekreativvärden
- dagvatten samt grundvatten

Dessa aspekter behandlas utförligt i MKB:n. Övriga frågor redovisas i så stor utsträckning som möjligt.

En fördjupad MKB för vattenhanteringen har även tagits fram.

Miljökonsekvensbeskrivningen har tagit fram av Ekologigruppen. Avstämningar har gjorts under processens gång där miljöaspekterna har stämts av och diskuterats med experter inom respektive område (konsulter, förvaltningar inom staden och berörda myndigheter) i olika skeden i processen. Under processen har planförslaget bearbetats för att minimera och hantera de negativa konsekvenserna för miljön och förstärka de positiva.

Kulturmiljö

I detaljplanen är gravkvarteren (för kistgravar och byggnader) placerade med ett respektavstånd (en 20 meter skyddszon) till de fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningarna som finns inom planområdet. Det befintliga vägnätet kommer att användas för att transportera sig vilket innebär att det historiska vägnätet kommer att skötas och förvaltas.

Naturmiljö

I och med detaljplanen planeras för en restaurering av våtmarken vilket ger möjligheter till positiva spridningssamband för arter knutna till våtmarker. Vissa naturmiljöfrågor, exempelvis vilka träd som får fällas, kommer att i ett senare skede regleras i andra tillstånd, exempelvis reservatstillståndet.

Landskapsbild

Planförslaget innebär uppförande av ceremonibyggnader, serviceanläggningar, nya vägar och parkeringsytor som kan förändra landskapsbilden. Planförslaget har anpassats till landskapets befintliga skala och struktur genom att fortsätta bygga en småskuren, varierad, vegetationsklädd yta med låga byggnader utan stora hårdgjorda ytor.

Rekreativvärden

Även med den ändrade markanvändningen av platsen till en begravningsplats ska området fortsätta vara tillgängligt för friluftsliv och rekreation. Detaljplanen reglerar att gravkvarteren

(för anläggande av kistgravar och byggnader) placeras med mellanrum. Övrig mark är bortprickad med bestämmelsen *Byggnad, plank och murar får ej uppföras. Kistgravar får ej anordnas*. Detta för att säkerställa att övriga ytor hålls öppna och tillgängliga för friluftslivet och för rekreation.

Dagvatten samt grundvatten

Planförslaget kommer att medföra att olika typer av markarbeten såsom grundläggning, dränering, ledningsdragning m.m. Yt- och markvattenförhållandena väntas då påverkas. Det kommer att finnas ytterst få hårdgjorda ytor inom planområdet. En våtmark kommer att restaureras och nyanläggas i syfte att hantera dagvatten och fördröja och rena dränvattnet från gravarna.

Hur MKB och synpunkter från samråd beaktats

Nedan följer en sammanfattning av hur synpunkterna på MKB:n har beaktats. En mer utförlig redogörelse av kommentarer till synpunkter på detaljplan och MKB och eventuella förändringar av planförslaget framgår av samrådsredogörelse samt utställningsutlåtandet för planen. I de fall synpunkter varit relevanta och rimliga att ta hänsyn till har dessa arbetats in i detaljplanen.

Med anledning av inkomna synpunkter under programsamråd, samråd och utställning på MKB:n har bland annat följande justeringar/tillägg gjorts:

- En arkeologisk utredning togs fram och MKB:n kompletterades med resultaten från denna
- Beskrivningen av alternativa lokaliseringar kompletterades och beskrevs mer omfattande
- En kompletterande miljökonsekvensbeskrivning av vattenhantering på Järva begravningsplats togs fram för att tydliggöra konsekvenserna för vattenfrågorna (begravningsplatsens eventuella påverkan på yt- och markvattenförhållanden inklusive påverkan på Igelbäcken)

Skälen till att planen antagits i stället för de alternativ som övervägts

Nollalternativet

Nollalternativet innebär att pågående markanvändning fortgår. Troligast är då att discgolfens nyttjanderätt fortgår. Det innebär även risk för fortsatt negativ påverkan på två olika fornlämningar i

planområdet, eftersom två av discgolfens banor är anlagda på eller precis intill dessa.

Förbifart Stockholm och andra bebyggelseprojekt pågår i omgivningen, vilket kommer att inskränka möjligheterna till att bruka markerna runt Hästa Gård. Skötsel och hävd av markerna förväntas fortgå enligt kulturresevatets skötselplan. Den våtmark som finns i planområdets sydöstra del förväntas torka ut ytterligare och fortsätta växa igen.

Stockholms invånarantal fortsätter att öka och trycket på friluftsområden beräknas bli högre. Järvafältet kommer även i nollalternativet att spela en viktig roll som grönområde i ett allt tätare Stockholm.

Behovet av ekosystemtjänster väntas öka i samband med väntade klimatförändringar och en tätare stadsbygd, främst behovet av ytor för dagvattenrening och flödesutjämning. Behovet av lokal odling och lokala kretslopp bedöms också öka på lång sikt.

Ett nollalternativ för detaljplanen innebär att behovet av gravplatser i den här delen av Stockholm måste tillgodoses på en annan plats, vilket inte anses lämpligt.

I MKB:n redovisas (på sid. 7-8) sammanfattat jämförelser av samtliga miljöfrågors konsekvenser för både planförslaget och nollalternativet.

Utredda alternativ

Alternativa lägen för begravningsplatsen utreddes i en strategisk miljöbedömning (Tyréns 2003). En sammanfattning av den och andra faktorer som ledde fram till det aktuella alternativet redovisas nedan.

Framförallt två alternativ har varit aktuella för en lokalisering av begravningsplatsen; Hägerstalund och Granholmstoppen. Det aktuella området i Hägerstalund var på ytor som idag upptas av motocross och hästverksamhet med stall och rasthagar. Den norra delen av begravningsplatsen skulle då ligga inom gränserna för Hansta naturreservat. Hägerstalund kom att väljas bort av följande anledningar:

- motocrossen fick ett förlängt avtal som gav verksamheten rätt att bedrivas som längst till och med december 2017
- risk för oexploderad ammunition i marken då Hanstaområdet har tidigare varit målområde för militära skjutövningar med explosiv ammunition

- Natura 2000-området i Hansta tangerar det utpekade området för begravningsplats i Hägerstalund och områdets höga bevarandevärden innebär risk för konflikt med ett begravningsområde
- problem med höga grundvattennivåer med få områden som är direkt lämpliga för kistgravar.
- Runt 2008 var behovet av kistgravar akut, för att lösa behovet beslutades att undersöka alternativet vid Granholmstoppen ytterligare för att snabba på processen och inte behöva vänta på motorstadions flytt.

Även andra alternativa platser inom västerort har studerats men avfärdats, bland annat på grund av höga naturvärden, bullerstörningar från Brommaflyget och tillgängligheten med kollektivtrafik. Dessa är: Kyrkhamn-Lövsta, Sundby mellan Bällstavägen, Sundby koloniområde och Bromstensvägen och Riksby.

Åtgärder för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan

Genom de åtgärder som föreslås i detaljplanen och MKB bedöms betydande miljöpåverkan på grund av planens genomförande kunna undvikas.

Nedan anges översiktliga förslag till hur planen och dess miljökonsekvenser kan följas upp (d.v.s. vilka metoder som ska användas för uppföljning och vilka åtgärder som kan vidtas för att dessa skador inte ska uppstå):

- Följ upp att skötselplaner tas fram för både land- och vattenmiljö.
- Följ upp miljö kvalitetsnormer för vatten.
- Kontrollprogram för uppföljning hantering av förorenad mark.
- Kontrollprogram bör upprättas i samband med våtmarkens driftsättning där (enligt ett redan framtaget förslag) provtagning och analys av halterna fekalier, streptokocker och E.coli att ingår.
- Följ upp de föreslagna bullerreducerande åtgärderna som beskrivs i gestaltningsprogrammet.
- Följ upp utredning om alternativ placering av discgolfen.
- Följ upp hantering och påverkan på fornlämningar.

För begravningsplatsens anläggande krävs följande prövningar enligt miljöbalken:

- Anmälan alternativt tillstånd för miljöfarlig verksamhet, med avseende på utsläpp av dränvatten
- Anmälan om vattenverksamhet samt dispens från det generella markavvattningsförbudet för återskapande av våtmark och dränering av markytor
- Tillstånd och dispenser i enlighet med föreskrifterna för Igelbäckens kulturresevat

I samtliga dessa prövningar fastställs vid behov villkor för åtgärden, som skyddar natur- och kulturmiljön från negativ påverkan. Tillsynsmyndigheterna för de olika berörda miljöbalksbestämmelserna kan kräva ett kontrollprogram för att följa upp verksamhetens påverkan på miljön.